kinderombudsman
het beste besluit:
geef kinderen invloed

Rapport

Jeugdbescherming Brabant moest kritischer kijken naar handelingen van pleegzorgorganisatie

Oordeel

Op basis van het onderzoek vindt de Kinderombudsman de klacht gegrond.

Nummer: KOM007/2026
Datum: 18 juni 2026

© Kinderombudsman, 18 juni 2026.

Kinderombudsvrouw
Margrite Kalverboer

Kinderen hebben rechten
Deze zijn onder meer vastgelegd in het Kinderrechtenverdrag. De rechten gelden voor iedereen onder de achttien jaar. De Kinderombudsman controleert of de overheid de kinderrechten in Nederland naleeft. Hij doet dit ook bij organisaties in het onderwijs, de kinderopvang, de jeugdzorg en de gezondheidszorg. De Kinderombudsman heeft verschillende taken.

Onderzoek
De Kinderombudsman doet onderzoek naar onderwerpen die te maken hebben met schending van de kinderrechten. Hij kan ook een onderzoek beginnen naar aanleiding van klachten die binnenkomen over individuele gevallen.

Advies
Op basis van signalen en onderzoeken adviseert hij, gevraagd en ongevraagd, het parlement en verschillende instanties. Hij probeert structurele oplossingen te vinden voor problemen die met de rechten van kinderen te maken hebben.

Bewustwording kinderrechten
Het is belangrijk dat iedereen weet dat er kinderrechten zijn en wat deze inhouden. Dus zowel de kinderen en jongeren zelf, als hun ouders, scholen, de overheid en instanties. Daarom maakt de Kinderombudsman volwassenen, kinderen en jongeren bewust van de kinderrechten.

Meer informatie over het werk van de Kinderombudsman is te vinden op www.kinderombudsman.nl

INHOUD

Samenvatting voor kinderen en jongeren 5

1 De klacht bij de Kinderombudsman 6

1.1 Inleiding 6
1.2 De klacht bij de Kinderombudsman 6
1.3 Wat ging er vooraf aan de klacht bij de Kinderombudsman 6

2 Wat zijn de bevindingen 7

2.1 Inleiding 7
2.2 Wat is er gebeurd 7
2.3 Wat vinden de oom en tante 8
2.4 Wat vindt JBB 9
2.5 Reactie van de oom en tante op JBB 11

3 Beoordeling 12

3.1 Inleiding 12
3.2 De klacht 12
3.3 Het oordeel 12
3.4 Toelichting op het oordeel 12
3.5 Informeren van de rechter 14

4 Conclusie en aanbevelingen 16

4.1 Inleiding 16
4.2 Conclusie 16
4.3 Aanbevelingen 16

Bijlage 1: Het klachtverloop bij JBB en de pleegzorgorganisatie 18

Bijlage 2: Kinderrechtelijk kader 22

1 Samenvatting voor kinderen en jongeren

Wat is er gebeurd
Elin haar moeder is overleden. Daarna gaf Elin haar vader aan dat hij niet meer voor haar kon zorgen. Elin woonde daarom bij haar oom en tante (de zus van haar moeder) in België. De pleegzorgorganisatie had een contract met de oom en tante gesloten. Maar de pleegzorgorganisatie beëindigde het pleegzorgcontract met de oom en tante omdat zij vond dat er samenwerkingsproblemen waren. Daarna haalde Jeugdbescherming Brabant (hierna: JBB) Elin weg bij haar oom en tante. JBB heeft Elin toen in een pleeggezin in Breda geplaatst.

De klacht
De oom en tante zijn het niet eens met de manier waarop het besluit van JBB om Elin bij hen weg te halen tot stand is gekomen. Zij vonden het onterecht dat JBB het stopzetten van de pleegzorgbegeleiding van de pleegzorgorganisatie zonder schriftelijke onderbouwing accepteerde. Verder vinden zij dat JBB zich onvoldoende inspande om te komen tot een andere oplossing. Daarmee handelde JBB volgens hen niet in het belang van Elin en in strijd met een eerder advies van de voogd en de uitspraak van de rechter.

Het onderzoek van de Kinderombudsman
De Kinderombudsman onderzocht de klacht van de oom en tante. De Kinderombudsman sprak hiervoor met de oom, de tante en hun vertrouwenspersoon. Ook stelde de Kinderombudsman vragen aan JBB. Daarna beoordeelde de Kinderombudsman hoe JBB is omgegaan met de kinderrechten van Elin.

Wat vindt de Kinderombudsman
De Kinderombudsman vindt dat de oom en tante gelijk hebben met hun klacht en dat JBB niet goed is omgegaan met de kinderrechten van Elin.

De Kinderombudsman vindt dat JBB met de pleegzorgorganisatie in gesprek had moeten gaan om te bespreken of zij zich hield aan de regels om het pleegzorgcontract te mogen beëindigen. Daarnaast vindt de Kinderombudsman dat JBB zelf had moeten onderzoeken of het mogelijk was om een andere pleegzorgorganisatie te betrekken. Omdat JBB dit niet heeft gedaan, is er niet goed genoeg gezocht naar een oplossing waarbij Elin bij haar oom en tante kon blijven wonen. Daardoor is er te weinig rekening gehouden met Elins rechten.

Verder bleek tijdens het onderzoek van de Kinderombudsman dat JBB al twee dagen voor de zitting bij de rechter wist dat de pleegzorginstelling het pleegzorgcontract zou gaan beëindigen. JBB heeft de pleegzorginstelling er niet op gewezen dat de informatie over beëindiging van het pleegzorgcontract met spoed met de oom, tante en rechter had moeten worden gedeeld. De Kinderombudsman vindt dat JBB dat wel had moeten doen.

Aanbevelingen van de Kinderombudsman
De Kinderombudsman geeft JBB een paar aanbevelingen zodat zij voortaan beter in lijn met kinderrechten kan handelen. De Kinderombudsman raadt JBB aan om bij het besluit om een kind uit een (pleeg)gezin weg te halen altijd bewust aan kinderrechten te toetsen. Daarbij moet JBB als er twijfel is of een pleegzorgorganisatie zich aan de regels houdt, daarover in gesprek gaan met die organisatie. Ook moet JBB zelf zoeken naar oplossingen waardoor een (pleeg)kind bij familie kan blijven wonen. Tot slot moet JBB een pleegzorgorganisatie aanspreken als die niet alle belangrijke informatie deelt voor een zitting bij de rechter.

2 De klacht bij de Kinderombudsman

2.1 Inleiding

Dit rapport gaat over Elin.[1] Elin haar moeder is overleden. Daarna gaf haar vader aan dat hij niet meer voor haar kon zorgen. Daarom woonde Elin bij haar oom en tante in België. De pleegzorgorganisatie[2] had een contract met de oom en tante gesloten. Maar de pleegzorgorganisatie beëindigde het pleegzorgcontract met de oom en tante omdat zij vond dat er samenwerkingsproblemen waren. Daarna werd Elin door Jeugdbescherming Brabant (hierna: JBB) in een pleeggezin in Breda geplaatst. De oom en tante zijn het niet eens met de manier waarop het besluit van JBB om Elin bij hen weg te halen tot stand is gekomen. Daarom namen zij contact op met de Kinderombudsman.

2.2 De klacht bij de Kinderombudsman

De Kinderombudsman heeft op basis van de wet de taak om te toetsen of organisaties, waaronder JBB, in lijn handelen met de kinderrechten uit het Kinderrechtenverdrag.[3] In dit onderzoek staat de volgende klacht van de oom en tante centraal:

"De oom en tante van Elin klagen erover dat JBB het besluit over de beëindiging van de pleegzorgplaatsing van Elin onzorgvuldig heeft genomen. Zij vinden het onterecht dat JBB het stopzetten van de pleegzorgbegeleiding door de pleegzorgorganisatie zonder schriftelijke onderbouwing accepteerde. Verder vinden zij dat JBB zich onvoldoende inspande om te komen tot een alternatieve oplossing. Daarmee handelde JBB volgens hen niet in het belang van Elin en in strijd met een eerder advies van de voogd[4] en de uitspraak van de rechter."[5]

2.3 Wat ging er vooraf aan de klacht bij de Kinderombudsman

Voordat de oom en tante van Elin hun klacht aan de Kinderombudsman voorlegden, dienden zij klachten in bij de klachtencommissies van JBB en de pleegzorgorganisatie over het handelen van JBB en de pleegzorgorganisatie bij de beëindiging van de pleegzorgplaatsing. De klachtencommissie van JBB verklaarde de klachten ongegrond, terwijl de klachtencommissie van de pleegzorgorganisatie de klachten gegrond verklaarde (zie bijlage 1 voor een uitgebreidere beschrijving van het klachtverloop).

[1] Elin is een door de oom en tante verzonnen naam om de privacy van het kind te beschermen.
[2] De naam van de pleegzorgorganisatie wordt in dit rapport niet genoemd, omdat het onderzoek van de Kinderombudsman niet over de pleegzorgorganisatie gaat. De klachtencommissie van de pleegzorgorganisatie heeft de klachten die over haar gaan namelijk al gegrond verklaard.
[3] Artikel 11b, eerste lid Wet Nationale ombudsman.
[4] De voogd had volgens de oom en tante geadviseerd om Elin bij de oom en tante te laten verblijven.
[5] De rechter verleende toestemming om Elin bij de oom en tante in België te laten verblijven.

3 Wat zijn de bevindingen

3.1 Inleiding

In het onderzoek naar de klacht sprak de Kinderombudsman met de oom en tante in het (digitale) bijzijn van hun vertrouwenspersoon van Zorgbelang.[6] Ook zijn schriftelijke vragen gesteld aan JBB. Verder beschikte de Kinderombudsman over diverse stukken, zowel van de oom en tante als van JBB. Op basis van alle informatie stelde de Kinderombudsman een verslag op met de bevindingen (feiten en meningen). De oom, tante en JBB mochten hierop reageren. Op basis daarvan zijn de bevindingen waar nodig aangepast en aangevuld.

3.2 Wat is er gebeurd

Elins moeder is in juli 2021 overleden. Elin was toen bijna tien maanden oud. De vader van Elin werd daarna met het gezag belast. Elin ging toen bij haar vader en oma (moeder van vader) wonen. De vader gaf later aan dat hij de zorg voor Elin niet langer aan kon en dat het beter was voor Elin dat zij op zou groeien bij de oom en tante (zus van moeder). Elin verbleef daarom vanaf 31 juli 2023 (grotendeels) bij haar oom, tante en twee nichtjes in België.[7] Vanaf 21 september 2023 is JBB met de voogdij over Elin belast.

De pleegzorgorganisatie gaf eind september 2023 na een netwerkscreening een positief advies om Elin bij haar oom en tante te laten verblijven, maar zij zag daarbij de relatie tussen de oom, de tante en de vader wel als zorgpunt. Ook de samenwerkingsrelatie tussen de oom, de tante en de pleegzorgorganisatie zag zij als zorgpunt.

In oktober 2023 werd er een pleegzorgcontract getekend door de pleegzorgorganisatie, de oom en de tante. In artikel 8 van dit contract staat dat het pleegzorgcontract door de pleegzorgaanbieder slechts eenzijdig tussentijds kan worden beëindigd als het belang van het pleegkind dat vergt. Zo'n tussentijdse beëindiging moet de pleegzorgaanbieder schriftelijk doen en de beëindiging vindt niet plaats voordat hierover overleg is gevoerd met de pleegouders.

Op 19 december 2023 verleende de Nederlandse Centrale autoriteit goedkeuring onder voorwaarden voor de plaatsing van Elin bij de oom en tante. De Belgische Centrale autoriteit had al eerder toestemming gegeven.

Op 16 januari 2024 liet de pleegzorgorganisatie aan JBB weten dat zij het pleegzorgcontract wilde gaan beëindigen, omdat er volgens de pleegzorgorganisatie geen werkbare relatie was tussen de oom, de tante en de pleegzorgwerker. De

[6] Kinderen hebben op grond van het Kinderrechtenverdrag het recht om hun mening te geven. De Kinderombudsman probeert in onderzoeken daarom altijd met het kind zelf te spreken. In deze zaak heeft de Kinderombudsman ervoor gekozen om niet zelf met Elin te spreken. De reden hiervoor is dat Elin pas drie jaar oud was tijdens de plaatsing bij haar oom en tante en dat de beëindiging van deze plaatsing een ingrijpende gebeurtenis voor haar is geweest. De Kinderombudsman wil Elin gelet op haar jonge leeftijd niet nogmaals belasten. Daarom heeft de Kinderombudsman ervoor gekozen om de stem van Elin te horen via haar oom, haar tante en JBB.

[7] Volgens JBB heeft Elin Van 31 augustus 2023 tot 5 oktober 2023 weer bij haar vader gewoond en verbleef zij vanaf 31 juli 2023 eerst onder het mom van "logeren" bij haar oom en tante. De oom en tante geven juist aan dat Elin al langer onderdeel uitmaakte van hun gezin, in die zin dat zij voor het overlijden van haar moeder regelmatig bij hen verbleef en vanaf het overlijden van haar moeder op meer structurele basis.

pleegzorgorganisatie gaf daarbij de volgende voorbeelden aan JBB: het niet volgen van de training Pleegouders, het niet openstaan voor feedback vanuit de pleegzorg en het buitenspel zetten van de vader in zijn rol als vader op afstand.

Op 18 januari 2024 vond er een zitting plaats bij de rechter. JBB had de rechter toestemming verzocht om Elin buiten Nederland (bij de oom en tante in België) te plaatsen. De voogd van JBB was hierbij aanwezig. De vader, de oom en de tante waren niet op de zitting aanwezig, omdat zij het eens waren met het verzoek van JBB. De rechter verleende de verzochte toestemming.

Op 1 februari 2024 werden de oom en tante telefonisch door de pleegzorgorganisatie geïnformeerd over het besluit om het pleegzorgcontract te beëindigen. Op 9 februari 2024 is Elin door JBB weggehaald bij de oom en tante. Op die dag ontvingen de oom en tante ook een schriftelijke bevestiging van de beëindiging van de pleegzorgplaatsing door de pleegzorgorganisatie. Elin werd toen door JBB in een pleeggezin in Breda geplaatst. Dit pleeggezin is geen familie van Elin.

Op 7 februari 2024 dienden de oom en tante klachten in bij de pleegzorgorganisatie en JBB. De klachtencommissie van JBB verklaarde de klachten van de oom en tante op 29 april 2024 ongegrond. De klachtencommissie van de pleegzorgorganisatie verklaarde de klachten op 28 mei 2024 gegrond (zie bijlage 1 voor een uitgebreidere beschrijving van het klachtverloop).

De oom en tante verzochten JBB op 28 juni 2024 om de plaatsing van Elin naar aanleiding van de klachtuitspraak van de pleegzorgorganisatie te heroverwegen. JBB reageerde op 27 september 2024 dat zij vond dat er eerst een gedegen perspectiefonderzoek moest plaatsvinden. Op 10 juni 2025 adviseerde de psycholoog JBB om de huidige plaatsing van Elin in het pleeggezin in Breda voort te zetten, omdat zij kenmerken liet zien van een onveilige hechting en de samenwerking tussen de vader en de oom en tante niet was hersteld. Op 24 juni 2025 nam JBB het advies van de psycholoog over. Hieruit volgde het perspectiefbesluit dat Elin in het huidige pleeggezin in Breda zal opgroeien.

3.3 Wat vinden de oom en tante

De oom en tante zijn erg verdrietig dat Elin bij hen is weggehaald. Volgens hen zijn er door JBB en de pleegzorgorganisatie verkeerde besluiten genomen. Elin had volgens hen veilig bij haar oom, tante en haar twee nichtjes kunnen opgroeien. De oom en tante wilden wel meewerken aan de pleegoudertraining, maar de genoemde opties kwamen niet goed uit omdat Elin net fulltime in hun gezin verbleef en Elin niet wilde dat één van hen 's avonds wegging. Daarnaast was het op het specifiek voorgestelde tijdstip lastig vanwege het werk van de oom en tante en de mantelzorg voor de oma van Elin. De klachtencommissie van de pleegzorgorganisatie oordeelde later dat oom en tante terecht in de veronderstelling waren dat zij uitstel hadden gekregen voor de training. Als de oom en tante hadden geweten dat de pleegzorgorganisatie vanwege het (nog) niet volgen van de training het pleegzorgcontract zou beëindigen, hadden ze naar meer mogelijkheden gezocht om de training alsnog te kunnen volgen.

Het besluit van de pleegzorgorganisatie om het pleegzorgcontract te beëindigen, voldeed volgens de oom en tante niet aan de vereisten daarvoor. Het contract had namelijk schriftelijk moeten worden opgezegd. Ook had er een gesprek met de oom en tante moeten plaatsvinden. De oom en tante hebben JBB op 7 februari 2024 erop gewezen dat de stopzetting van de begeleiding door de pleegzorgorganisatie niet aan het contract voldeed. De oom en tante vinden dat JBB vervolgens onterecht niet heeft

gekeken of het besluit van de pleegzorgorganisatie aan de vereisten voldeed. JBB gaf volgens de oom en tante slechts aan dat zij door de pleegzorgorganisatie voor een voldongen feit stond. JBB gaf namelijk aan dat zij de pleegzorgplaatsing moest beëindigen, omdat de pleegzorgorganisatie het pleegzorgcontract had beëindigd. Daarnaast hadden de oom en tante op 8 februari 2024 aan JBB gevraagd of Elin de uitkomsten van de klachtenprocedure bij hen mocht afwachten, maar JBB reageerde dat een klachtenprocedure geen opschortende werking zou hebben.

De oom en tante vinden dat JBB zich vervolgens onvoldoende inspande om tot een alternatieve oplossing te komen. De oom en tante hadden aangegeven dat zij graag met de pleegzorgorganisatie in gesprek wilden om te kijken of zij nader tot elkaar konden komen, maar JBB gaf aan dat de pleegzorgorganisatie hier niet voor openstond omdat zij haar besluit niet zou wijzigen. Ook de vraag van de oom en tante aan JBB om alternatieve oplossingen binnen pleegzorg te onderzoeken, werd via een teamsmeeting op 2 februari 2024 door JBB negatief beantwoord.

De oom en tante vinden dat JBB gezien het voorgaande in strijd handelde met het eerdere advies van de voogd aan de rechter om Elin bij de oom en tante te laten verblijven. Ook handelde JBB volgens de oom en tante daarmee in strijd met de uitspraak van de rechter en het belang van Elin.

De tante wil graag een antwoord op de vraag voor Elin of JBB wel of niet goed heeft gehandeld. Ook wil de tante voorkomen dat andere kinderen hetzelfde overkomt. De oom en tante geven daarbij aan dat zij de situatie moeten accepteren en zich erbij neer moeten leggen als blijkt dat JBB goed heeft gehandeld. De oom en tante hopen echter nog steeds dat JBB door het onderzoek van de Kinderombudsman wellicht inziet dat haar handelen niet in het belang van Elin is (geweest). Zij hopen dat JBB dan samen met hen de focus wil leggen op de toekomst en dat zij samen kunnen werken naar wat het beste is voor Elin (ongeacht waar haar perspectief ligt).

3.4 Wat vindt JBB

JBB benadrukt dat zij als voogd van Elin geen toestemming nodig heeft van de rechter om Elin in een ander pleeggezin te plaatsen. Doordat de oom en tante van Elin in België woonden, had JBB wel toestemming van de rechter en de Nederlandse en Belgische Centrale autoriteiten nodig om Elin bij de oom en tante te kunnen plaatsen.[8] Het besluit van JBB om Elin bij de oom en tante weg te halen is allerminst lichtzinnig genomen. JBB vindt dat zij een zorgvuldige afweging heeft gemaakt binnen een ingewikkelde situatie.

De insteek van JBB was om in overleg met de oom en tante te zoeken welke mogelijkheden er waren om Elin bij hen te laten wonen. Elin had namelijk al ingrijpende gebeurtenissen meegemaakt en het zou positief zijn voor haar identiteitsontwikkeling om bij haar eigen familie op te groeien. Bovendien zorgden de oom en tante in beginsel goed voor Elin. De situatie bleek alleen juridisch ingewikkeld te zijn omdat de oom en tante in België woonden. De Belgische Centrale autoriteit had namelijk als voorwaarde gesteld dat er sprake moest zijn van begeleiding vanuit de Nederlandse pleegzorg.

JBB heeft intern de volgende vier opties besproken: 1) herziening van de toestemming van de Centrale autoriteiten, 2) een andere pleegzorgorganisatie vanuit Nederland inschakelen, 3) pleegoudervoogdij en 4) burgervoogdij. Optie 1 en 4 vielen af omdat

[8] Artikel 1:306 van het Burgerlijk Wetboek en artikel 82 van de Brussel II-ter Verordening.

de oom en tante aangaven niet zonder pleegzorgvergoeding voor Elin te willen zorgen. Optie 2 en 3 vielen af omdat JBB dan een nieuwe pleegzorgorganisatie zou moeten benaderen. JBB vond het inzetten van een andere pleegzorgorganisatie niet haalbaar, omdat de belangrijkste reden voor het stoppen van de zorg van de pleegzorgorganisatie het gebrek aan samenwerking met de oom en tante was. De pleegzorgorganisatie heeft op verschillende momenten kenbaar gemaakt dat de oom en tante beperkt open stonden voor pleegzorgbegeleiding en er weinig ruimte was voor feedback vanuit de pleegzorgbegeleiders. Daarbij bestaat in België geen soortgelijke constructie als pleegoudervoogdij en zou het lastig zijn om een organisatie in Nederland te vinden die op en neer naar België zou willen reizen.

De voogd nam direct nadat de oom en tante op 1 februari 2024 door de pleegzorgorganisatie waren geïnformeerd over het plan om het contract te beëindigen contact met hen op. Op 2 februari 2024 besprak de voogd de mogelijkheden met de oom en tante, maar de mogelijkheden die de voogd aandroeg stuitten op weerstand bij de oom en tante. De oom en tante hebben in de gesprekken meerdere keren aangegeven niet te willen worden belast met de voogdij over Elin. Ook hadden zij aangegeven dat het niet mogelijk was om voor Elin te zorgen als er geen pleegzorgvergoeding beschikbaar zou zijn. De oom en tante gaven aan dat zij graag nog om de tafel wilden met de pleegzorgorganisatie. JBB heeft dit voorgesteld aan de pleegzorgorganisatie, maar de pleegzorgorganisatie ging niet in op dit voorstel. De pleegzorgorganisatie gaf aan dat zij niet van plan was om haar eerdere besluit nog te wijzigen.

De oom en tante gaven aan dat de pleegzorgorganisatie het pleegzorgcontract schriftelijk op moest zeggen. De pleegzorgorganisatie gaf daarop aan dat zij tijd nodig had om een schriftelijke opzegging vorm te geven. De oom en tante gaven aan dat zij daar niet op wilden wachten en dat Elin dan opgehaald moest worden. JBB onthoudt zich van een controle op de naleving van de overeenkomst tussen de oom en tante en de pleegzorgorganisatie, omdat zij geen contractspartij is. JBB geeft aan dat het feitelijk niet haar taak is om te controleren of de voorwaarden uit het contract door de pleegzorgorganisatie worden nageleefd. JBB gaat uit van het professioneel handelen van de pleegzorgorganisatie. JBB gaat er dus ook vanuit dat het proces van de beëindiging van het pleegzorgcontract in goede orde is verlopen.

JBB heeft begrip voor de emoties van de oom en tante, maar JBB mistte een meewerkende houding bij de oom en tante voor het bespreken van alternatieven. In de uitspraken die zij deden, ontstonden er zorgen over de belangen van Elin in de ontstane situatie. Zo hebben de oom en tante meerdere keren aangegeven dat JBB Elin moest komen ophalen en dat de omgang tussen vader en Elin zou moeten worden beperkt. JBB heeft vanwege het ontbreken van zicht op de opvoedsituatie en veiligheid, het ontbreken aan perspectief hierop, de zorgen over de samenwerking, het risico op ouderverstoting en de zorgen over de emotionele gemoedstoestand van de oom en tante besloten om Elin over te plaatsen. Vanwege de heftige emoties van de oom en de tante en de zorgen over de impact hiervan op Elin, is ervoor gekozen om de overplaatsing van Elin op korte termijn te laten plaatsvinden.

JBB is van mening dat de voogd op de zitting van 18 januari 2024 de aanwezige zorgen met de rechter heeft gedeeld, zonder dat de voogd specifiek heeft benoemd dat de pleegzorgorganisatie van plan was om de pleegzorgplaatsing te beëindigen. De voogd kon deze informatie nog niet delen, omdat de oom en tante daarover nog niet door de pleegzorgorganisatie waren geïnformeerd. De voogd heeft wel aan de rechter verteld dat er binnenkort een evaluatie gepland stond vanuit de pleegzorgorganisatie, omdat de samenwerking tussen de pleegzorgorganisatie en de oom en tante in beginsel was ingezet voor de duur van zes maanden wegens zorgen over de samenwerking. De voogd heeft ook aan de rechter verteld dat wanneer de

pleegzorg zou worden beëindigd, opnieuw bekeken moest worden of de plaatsing nog haalbaar was.

Toen de klachtencommissie van de pleegzorgorganisatie een aantal klachten gegrond verklaarde, vroegen de oom en tante om een herziening van de plaatsing van Elin. JBB heeft toen een perspectiefonderzoek laten uitvoeren door een psycholoog. Deze psycholoog heeft onderzocht of een overplaatsing van Elin in haar belang zou zijn. Daarbij werd gekeken naar haar levensgeschiedenis, hechting en mogelijk trauma. De psycholoog adviseerde om de huidige plaatsing van Elin in het pleeggezin in Breda voort te zetten. Als uit het onderzoek was gebleken dat een overplaatsing van Elin wel mogelijk was, had JBB een screening van de oom en tante door een andere pleegzorgorganisatie laten plaatsvinden.

3.5 Reactie van de oom en tante op JBB

De oom en tante benadrukken dat zij altijd het beste willen voor Elin en hun eigen kinderen. De oom en tante betwisten dat financiële motieven bij hen een rol zouden hebben gespeeld. Zij vonden pleegzorgbegeleiding belangrijk om te zorgen dat de band met Elins vader goed bleef, want daar waren zorgen over vanuit de instanties. Het liefst wilden de oom en tante Elin adopteren, maar die optie is volgens hen door JBB niet genoemd omdat de vader van Elin dat niet wilde. De oom en tante betwijfelen in hoeverre JBB daadwerkelijk alternatieven heeft onderzocht. Er is volgens hen niets met de autoriteiten afgestemd of besproken en JBB heeft geen concrete voorstellen gedaan.

4 Beoordeling

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk beoordeelt de Kinderombudsman de klacht van de oom en tante. De Kinderombudsman doet dit door te toetsen hoe JBB in lijn heeft gehandeld met het Kinderrechtenverdrag (zie onder 3.4.1 het kinderrechtelijk kader in het kort en bijlage 2 voor een uitgebreidere toelichting op de toepasselijke kinderrechten).

4.2 De klacht

De klacht die in dit onderzoek centraal staat, luidt als volgt:

"De oom en tante van Elin klagen erover dat JBB het besluit over de beëindiging van de pleegzorgplaatsing van Elin onzorgvuldig heeft genomen. Zij vinden het onterecht dat JBB het stopzetten van de pleegzorgbegeleiding door de pleegzorgorganisatie zonder schriftelijke onderbouwing accepteerde. Verder vinden zij dat JBB zich onvoldoende inspande om te komen tot een alternatieve oplossing. Daarmee handelde JBB volgens hen niet in het belang van Elin en in strijd met een eerder advies van de voogd en de uitspraak van de rechter."

De Kinderombudsman stelt vast dat de klacht in feite uit de volgende twee onderdelen bestaat:

- JBB accepteerde het stopzetten van de pleegzorgbegeleiding door de pleegzorgorganisatie zonder schriftelijke onderbouwing, en
- JBB spande zich onvoldoende in om te komen tot een alternatieve oplossing (waarbij Elin bij haar oom en tante kon blijven wonen).

4.3 Het oordeel

De Kinderombudsman vindt beide klachtonderdelen gegrond.

4.4 Toelichting op het oordeel

4.4.1 Het kinderrechtelijk kader in het kort[9]

JBB moest bij haar handelingen het belang van Elin vooropstellen.[10] Daarbij moest JBB rekening houden met Elins recht op bijzondere bescherming omdat zij niet bij haar ouders kon opgroeien.[11] Ook moest JBB rekening houden met Elins recht op het behouden van haar identiteit en recht op familieleven.[12] Tot slot moest JBB rekening houden met Elins recht om zoveel mogelijk op dezelfde plek te kunnen opgroeien.[13]

4.4.2 Beoordeling per klachtonderdeel

De Kinderombudsman licht hieronder per klachtonderdeel toe waarom hij het gegrond vindt.

[9] Zie bijlage 2 voor een uitgebreidere toelichting op de toepasselijke kinderrechten.
[10] Artikel 3 van het Kinderrechtenverdrag.
[11] Artikel 20 lid 1 van het Kinderrechtenverdrag.
[12] Artikelen 6, 8 en 16 van het Kinderrechtenverdrag.
[13] Artikel 20 lid 3 van het Kinderrechtenverdrag.

4.4.2.1 Klachtonderdeel 1: JBB accepteerde het stopzetten van de pleegzorgbegeleiding door de pleegzorgorganisatie zonder schriftelijke onderbouwing

Uit de documenten die de oom, tante en JBB met de Kinderombudsman hebben gedeeld, blijkt dat de pleegzorgorganisatie op 1 februari 2024 telefonisch aan de oom en tante meedeelde dat zij het contract beëindigde. De schriftelijke bevestiging volgde op
9 februari 2024, pas nadat de oom en tante hadden aangegeven dat het pleegzorgcontract schriftelijk had moeten worden beëindigd. De oom en tante hadden dit ook kenbaar gemaakt bij JBB. JBB probeerde een gesprek tussen de oom en tante met de pleegzorgorganisatie te organiseren, maar de pleegzorgorganisatie ging niet in op dit voorstel, omdat zij niet van plan was om haar besluit nog te wijzigen. JBB heeft verder geen actie ondernomen om de oom en tante en de pleegzorgorganisatie alsnog nader tot elkaar te laten komen. Daarnaast gaf JBB aan dat zij het feitelijk niet haar taak vindt om te controleren of de voorwaarden uit het contract door de pleegzorgorganisatie worden nageleefd, omdat JBB geen contractspartij is en JBB uitgaat van het professioneel handelen van de pleegzorgorganisatie.

Enerzijds begrijpt de Kinderombudsman dat JBB uitgaat van het professioneel handelen van een andere organisatie. Anderzijds vindt de Kinderombudsman dat JBB wél moet controleren of aan de vereisten voor beëindiging van een pleegzorgcontract wordt voldaan als er aanleiding is om daaraan te twijfelen. Daarbij moet JBB daarover met de pleegzorgorganisatie in gesprek gaan. Het betreft namelijk een zeer ingrijpend besluit van de pleegzorgorganisatie met mogelijk verstrekkende gevolgen voor de ontwikkeling en het verdere leven van het kind. De Kinderombudsman vindt dat JBB had moeten voorzien dat de beëindiging van het pleegzorgcontract door de pleegzorgorganisatie zeer verstrekkende gevolgen zou kunnen hebben en mogelijk zou kunnen leiden tot een beëindiging van de plaatsing van Elin bij haar oom en tante in België. In het pleegzorgcontract was daarom als waarborg opgenomen dat een eenzijdige beëindiging door de pleegzorgorganisatie schriftelijk moest en pas mocht plaatsvinden na overleg met pleegouders. Door niet te controleren of aan de vereisten voor beëindiging van het pleegzorgcontract was voldaan en door niet met de pleegzorgorganisatie in gesprek te gaan over de vereisten voor beëindiging van het pleegzorgcontract, handelde JBB onvoldoende in lijn met Elins rechten. De Kinderombudsman vindt dit klachtonderdeel daarom gegrond.

4.4.2.2 Klachtonderdeel 2: JBB spande zich onvoldoende in om te komen tot een alternatieve oplossing (waarbij Elin bij de oom en tante kon blijven wonen)

De Kinderombudsman stelt voorop dat JBB vond dat de oom en tante in beginsel goed voor Elin zorgden. De insteek van JBB was daarom dat Elin ook na beëindiging van het pleegzorgcontract door de pleegzorgorganisatie bij de oom en tante zou blijven. JBB heeft daarvoor vier opties overwogen: 1) herziening toestemming Centrale autoriteiten, 2) nieuwe pleegzorgorganisatie betrekken, 3) pleegoudervoogdij en 4) burgervoogdij. Opties 1 en 4 waren niet mogelijk, omdat de oom en tante volgens JBB een pleegzorgvergoeding wensten. De oom en tante betwisten dit en geven aan dat zij pleegzorgbegeleiding belangrijk vonden om te zorgen dat de band met Elins vader goed bleef. Het betrekken van een nieuwe pleegzorginstantie (optie 2) of pleegoudervoogdij (optie 3) was volgens JBB niet haalbaar, omdat de belangrijkste reden voor het stoppen van de zorg van de pleegzorgorganisatie, het gebrek aan samenwerking met de oom en tante was. Daarbij bestaat volgens JBB in België geen soortgelijke constructie als pleegoudervoogdij en zou het lastig zijn om een organisatie in Nederland te vinden die op en neer naar België zou willen reizen

De Kinderombudsman realiseert zich dat er een ingewikkelde situatie was ontstaan doordat de pleegzorgorganisatie het pleegzorgcontract had beëindigd. De oom en tante reageerden hier emotioneel op. Dit maakte de samenwerking voor JBB met de oom en tante niet makkelijk. Maar ook bij zo'n ingewikkelde situatie moet JBB zich houden aan de kinderrechten. De Kinderombudsman vindt het in dat kader onbegrijpelijk dat JBB de meest voor de hand liggende oplossing – het betrekken van een nieuwe (Nederlandse) pleegzorgorganisatie – niet zelfstandig heeft onderzocht.

JBB ging hier ook af op het standpunt van de pleegzorgorganisatie dat de samenwerking met de oom en tante moeizaam verliep. Dit terwijl achteraf tijdens de klachtenprocedure van de pleegzorgorganisatie is gebleken dat de pleegzorgorganisatie de oom en tante onvoldoende heeft meegenomen in het proces en dat er miscommunicatie was ontstaan over de termijn waarop zij de training ‘Pleegouders’ hadden moeten volgen. Aangezien de Centrale autoriteiten betrokkenheid van een Nederlandse pleegzorgorganisatie eisten, vindt de Kinderombudsman dat JBB wél zelfstandig had moeten onderzoeken of een andere pleegzorgorganisatie kon worden betrokken. Dit geldt temeer omdat de oom en tante ook aangeven dat zij betrokkenheid van een pleegzorgorganisatie wensten, ongeacht of dit nu om financiële redenen of voor begeleiding van het contact met de vader was. Door dit niet zelfstandig te onderzoeken, heeft JBB onvoldoende naar een oplossing gezocht waarbij Elin daadwerkelijk bij haar oom en tante in België kon blijven wonen. Uiteindelijk heeft JBB na de klachtuitspraak van de pleegzorgorganisatie op verzoek van de oom en tante wel onafhankelijk laten onderzoeken of Elin kon worden teruggeplaatst bij de oom en tante, maar de Kinderombudsman vindt dat te laat en niet in het belang van Elin. JBB had vóór beëindiging van de plaatsing bij de oom en tante zelfstandig moeten bekijken of een andere pleegzorgorganisatie kon worden betrokken. Door dit niet te doen heeft JBB onvoldoende rekening gehouden met Elins rechten. De Kinderombudsman verklaart dit klachtonderdeel ook gegrond.

4.4.2.3 Conclusie

De Kinderombudsman kan niet beoordelen of Elin bij de oom en tante had kunnen blijven wonen als JBB anders had gehandeld, maar de Kinderombudsman vindt wel dat het besluit van JBB om Elin bij de oom en tante weg te halen onzorgvuldig tot stand is gekomen, terwijl dit besluit het leven van Elin ingrijpend heeft veranderd. De Kinderombudsman vindt dat JBB kritischer had moeten kijken naar het handelen van de pleegzorgorganisatie. Door voort te borduren op de fouten van de pleegzorgorganisatie, heeft JBB onvoldoende in lijn gehandeld met Elins kinderrechten.

De Kinderombudsman vindt de klacht gezien het voorgaande gegrond.

4.5 Informeren van de rechter

Tijdens het onderzoek van de Kinderombudsman is gebleken dat de voogd de rechter bewust niet heeft geïnformeerd over het voornemen van de pleegzorgorganisatie om het pleegzorgcontract te beëindigen, terwijl de voogd hier twee dagen vóór de zitting al van op de hoogte was. De voogd had bij de rechter alleen aangegeven dat hij het wenselijk achtte dat Elin bij haar oom en tante zou opgroeien, maar dat een wijziging in de situatie gevolgen zou kunnen hebben voor de goedkeuring van de Centrale autoriteiten. De Kinderombudsman vindt het belangrijk om daar het volgende over op te merken.

In dit geval was er alleen toestemming van de rechter nodig omdat de oom en tante in België woonden en de plaatsing dus in België plaatsvond. JBB bepaalt namelijk als

voogd waar Elin verblijft, ook als de pleegzorginstantie het pleegzorgcontract beëindigt.[14] Strikt genomen mocht JBB Elin dus weghalen bij de oom en tante, ook al dachten de oom en tante dat JBB daarmee in strijd met haar eigen advies en de uitspraak van de rechter handelde.

De Kinderombudsman vindt dat JBB niet in lijn met kinderrechten heeft gehandeld door de rechter niet volledig te informeren . Doordat de voogd niet aan de rechter heeft laten weten dat de pleegzorgorganisatie het pleegzorgcontract zou gaan beëindigen, heeft de rechter zijn beslissing niet kunnen baseren op alle beschikbare informatie. Deze informatie was waarschijnlijk wel belangrijk om een beslissing te kunnen nemen waarbij het belang van Elin voorop stond. Ook zijn de vader, de oom en de tante niet op de zitting verschenen, omdat zij het eens waren met het verzoek om Elin bij de oom en tante in België te laten verblijven. Als zij hadden geweten dat de pleegzorgorganisatie het pleegzorgcontract zou gaan beëindigen, waren zij mogelijk wel op de zitting verschenen. Dan had onder regie van de rechter kunnen worden gesproken over mogelijke oplossingen. De Kinderombudsman begrijpt dat JBB ook op dit punt te maken had met het handelen van de pleegzorgorganisatie. Maar de Kinderombudsman vindt dat JBB de pleegzorgorganisatie erop had moeten wijzen dat er binnenkort een zitting was bij de rechter en dat deze informatie met spoed met de oom, de tante en de rechter had moeten worden gedeeld.

[14] HR 19 december 2025, ECLI:NL:HR:2025:1948.

5 Conclusie en aanbevelingen

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk geeft de Kinderombudsman de conclusie van het onderzoek en doet de Kinderombudsman aanbevelingen aan JBB.

5.2 Conclusie

De klacht die in dit onderzoek centraal stond, luidde als volgt:

"De oom en tante van Elin klagen erover dat JBB het besluit over de beëindiging van de pleegzorgplaatsing van Elin onzorgvuldig heeft genomen. Zij vinden het onterecht dat JBB het stopzetten van de pleegzorgbegeleiding door de pleegzorgorganisatie zonder schriftelijke onderbouwing accepteerde. Verder vinden zij dat JBB zich onvoldoende inspande om te komen tot een alternatieve oplossing. Daarmee handelde JBB volgens hen niet in het belang van Elin en in strijd met een eerder advies van de voogd en de uitspraak van de rechter."

De Kinderombudsman vindt de klacht gegrond. De Kinderombudsman ziet dat er sprake was van een ingewikkelde situatie. Maar ook bij zo'n ingewikkelde situatie moet JBB zich houden aan de kinderrechten. De Kinderombudsman vindt dat JBB dat onvoldoende heeft gedaan.

De Kinderombudsman vindt dat JBB had moeten controleren of aan de vereisten voor beëindiging van het pleegzorgcontract was voldaan en dat JBB daarover met de pleegzorgorganisatie in gesprek had moeten gaan. Daarnaast vindt de Kinderombudsman dat JBB zelfstandig had moeten onderzoeken of het mogelijk was om een andere pleegzorgorganisatie te betrekken. Door dit niet te doen heeft JBB onvoldoende naar een oplossing gezocht waarbij Elin bij de oom en tante in België kon blijven wonen. De Kinderombudsman vindt daarom dat het besluit van JBB om Elin bij de oom en tante weg te halen onzorgvuldig tot stand is gekomen.

Verder vindt de Kinderombudsman dat JBB de pleegzorgorganisatie erop had moeten wijzen dat de informatie over beëindiging van het pleegzorgcontract met spoed met de oom, tante en rechter had moeten worden gedeeld.

5.3 Aanbevelingen

De Kinderombudsman doet de volgende aanbevelingen aan JBB zodat JBB voortaan beter in lijn met kinderrechten kan handelen:

- toets bij het besluit om een kind uit een (pleeg)gezin weg te halen altijd bewust aan de kinderrechten;
- controleer of aan de vereisten van beëindiging van een pleegzorgcontract is voldaan en ga met een pleegzorginstantie in gesprek als er aanleiding is om te twijfelen of door de pleegzorgorganisatie aan de vereisten voor beëindiging van het pleegzorgcontract wordt voldaan;
- onderzoek zelfstandig mogelijke oplossingen om een (pleeg)kind bij familie te laten blijven wonen en borduur daarbij niet voort op eerdere ervaringen van de pleegzorginstantie, en

- spreek de pleegzorgorganisatie aan als zij niet alle belangrijke informatie deelt voor de zitting bij de rechter.

Margrite Kalverboer

Kinderombudsvrouw

6 Bijlage 1: Het klachtverloop bij JBB en de pleegzorgorganisatie

- **JBB**

Op 7 februari 2024 dienden de oom en tante de volgende klachten in bij de klachtencommissie van JBB:

- JBB heeft het besluit over de beëindiging van de plaatsing van Elin in het pleeggezin van de oom en tante onzorgvuldig genomen en handelt hiermee in strijd met het recent door de voogd uitgebrachte advies voor de plaatsing in het pleeggezin van de oom en tante en de beschikking van de rechtbank van 18 januari 2024;
- JBB heeft zich, nadat de pleegzorgorganisatie de pleegzorgbegeleiding heeft beëindigd, onvoldoende ingespannen om te komen tot een alternatieve oplossing en heeft hiermee niet in het belang van Elin gehandeld;
- JBB heeft het stopzetten van de pleegzorgbegeleiding zonder schriftelijke onderbouwing door de pleegzorgorganisatie geaccepteerd en onthoudt met deze handelswijze, de oom en tante de mogelijkheid hierop te reageren of bezwaar te maken.

Op 29 april 2024 verklaarde de klachtencommissie van JBB alle drie de klachten ongegrond.

De klachtencommissie overwoog ten aanzien van de eerste klacht onder meer als volgt:

"Naast bovengenoemde overwegingen [niet langer voldaan aan de juridische voorwaarden + door JBB eerder al actie genomen ten aanzien van de moeizame samenwerking] heeft JBB ook vanwege de door klagers benadrukte ontstane stresssituatie door de stopzetting van het pleegzorgcontract door [naam Pleegzorgorganisatie][15], in het belang van klagers en van Elin[16] besloten deze situatie niet onnodig langer te laten voortduren. Te meer omdat een structurele oplossing op korte termijn niet voor de hand bleek te liggen (zie klacht 2). De commissie kan deze afwegingen vanuit het belang van Elin begrijpen, ondanks dat de commissie ook de teleurstelling en het verdriet van klagers ziet. De commissie merkt hierbij op dat JBB klagers niet heeft willen tegenwerken, maar vanwege het besluit van [naam Pleegzorgorganisatie] voor een voldongen feit is gezet en hierop heeft moeten handelen.
Op grond van bovenstaande is de commissie van oordeel dat JBB voldoende zorgvuldig heeft gehandeld na het stopzetten van de samenwerking door [naam Pleegzorgorganisatie] bij het besluit tot beëindiging van plaatsing van Elin in het gezin van klager."

Ten aanzien van de tweede klacht overwoog de klachtencommissie het volgende:

"De commissie maakt uit het dossier en hetgeen tijdens de hoorzitting naar voren is gekomen op dat JBB al voor het besluit van [naam Pleegzorgorganisatie] op 1 februari 2024, en ook daarna, een aantal alternatieve opties heeft onderzocht, welke tijdens

[15] Hier stond de naam van de pleegzorgorganisatie. De naam van de pleegzorgorganisatie wordt niet genoemd omdat het onderzoek van de Kinderombudsman zich niet op de pleegzorgorganisatie richt (zie ook voetnoot 2).
[16] Hier stond de originele naam van het kind, maar vanwege de privacy van het kind neemt de Kinderombudsman ook in de citaten van de klachtencommissies de naam Elin op. Voor het overige is dit een volledig citaat van de klachtencommissie. Dit geldt ook voor de volgende citaten.

het overleg op 2 februari 2024 met klagers zijn besproken. De commissie is van oordeel dat JBB voldoende verschillende opties heeft ingebracht en onderzocht. Omdat er signalen en zorgen waren over onder andere de positie van de vader, en er ook andere redenen waren voor [naam Pleegzorgorganisatie] om het pleegzorgcontract op te zeggen, en tevens omdat klagers hadden aangegeven dat er na 1 februari 2024 voor hen een ondragelijk stresssituatie was ontstaan, kan de commissie begrijpen dat JBB snel heeft willen handelen. Daarbij gaven de beschikking van 18 januari 2024 en de onderliggende goedkeuring van de Nederlandse en Belgische autoriteiten aan dat bij het vervallen van de voorwaarden, hetgeen nu het geval was, de goedkeuring van de autoriteiten zou vervallen. Omdat de ontstane 'impasse' rondom de (pleeg)zorg van Elin niet gemakkelijk opgelost kon worden, mede omdat klagers geen oplossing zonder financiële vergoeding wensten en tevens de positie van de vader van Elin te ongewis was wanneer Elin bij klagers zou verblijven zonder pleegzorgbegeleiding, is de commissie van oordeel dat JBB zich in de ontstane tijdsspanne voldoende heeft ingespannen om tot een oplossing te komen."

Tot slot overwoog de klachtencommissie ten aanzien van de derde klacht als volgt:

"De commissie ziet dat JBB door de mondelinge beëindiging door [naam Pleegzorgorganisatie] van het pleegzorgcontract voor een voldongen feit werd geplaatst. Omdat JBB nog heeft gevraagd aan [naam Pleegzorgorganisatie] of ze met klagers in gesprek wilde gaan, maar [naam Pleegzorgorganisatie] aangaf dit niet te willen en dat zij haar standpunt niet meer zou wijzigen, is de commissie van oordeel dat JBB op dat moment uit mocht gaan van het gegeven dat de pleegzorgbegeleiding was stopgezet, ondanks dat de schriftelijke onderbouwing nog ontbrak. Dat klagers hierdoor niet meteen bezwaar konden maken, is niet aan de commissie ter beoordeling nu dit een bezwaar tegen [naam Pleegzorgorganisatie] zou zijn. Omdat het duidelijk was dat [naam Pleegzorgorganisatie] niet meer van standpunt zou veranderen, zou het wachten op de schriftelijke onderbouwing en de bezwaren hiertegen van klagers, geen andere situatie opleveren. De commissie is van mening dat JBB de opzegbrief van [naam Pleegzorgorganisatie] niet heeft vertraagd met het doel te wachten tot Elin was opgehaald; dit is slechts gedaan omdat bleek dat de ontvangst van de brief zou samenvallen met het ophalen van Elin, hetgeen tot extra stress van alle betrokkenen zou hebben kunnen leiden. Tenslotte konden klagers hun bezwaren alsnog kenbaar maken toen zij de brief van [naam Pleegzorgorganisatie] kort daarna ontvingen, zodat JBB naar het oordeel van de commissie klagers feitelijk niet de mogelijkheid heeft onthouden om op de stopzetting door [naam Pleegzorgorganisatie] te reageren."

Op 2 mei 2024 reageerde de manager van JBB dat zij het eens was met de uitspraak van de klachtencommissie om dezelfde redenen als die van de klachtencommissie.

- **Pleegzorgorganisatie**

Op 7 februari 2024 dienden de oom en tante een klacht in bij de klachtencommissie van de pleegzorgorganisatie over het besluit om het pleegzorgcontract eenzijdig te ontbinden. Zij voerden de volgende klachtonderdelen aan:

- Het besluit is niet zorgvuldig genoeg overwogen en onderbouwd en staat haaks op de uitspraak van de kinderrechter van 18 januari 2024 om de voogdes toestemming te verlenen Elin buiten Nederland, te weten België, te plaatsen;
- De pleegzorgorganisatie heeft onvoldoende mogelijkheid geboden om met klagers tot een alternatieve oplossing te komen;
- Het besluit is niet in het belang van het kind.

Op 28 mei 2024 verklaarde de klachtencommissie van de pleegzorgorganisatie klachtonderdelen 1 en 2 gegrond. Klachtonderdeel 3 verklaarde zij gegrond voor zover het de wijze van de belangenafweging betreft.

Ten aanzien van klachtonderdeel 1 overwoog de klachtencommissie als volgt:

"De commissie constateert dat niet is voldaan aan de (procedurele) voorwaarden voor de beëindiging van het pleegzorgcontract. Verweerder heeft dit erkend en benoemd dat verzuimd is klagers, alvorens het besluit te nemen, uit te nodigen voor een gesprek waarin het te nemen besluit door verweerder wordt toegelicht. De commissie acht deze weergave van de te volgen procedure strijdig met de afspraken met klagers zoals die in het pleegzorgcontract zijn opgenomen en gaat bij de beoordeling uit van genoemde afspraken. Het gaat niet om een toelichting geven maar om overleg voorafgaand aan de beslissing.
De commissie constateert dat ook de voorwaarde dat een besluit tot eenzijdige beëindiging schriftelijk moet worden meegedeeld niet is nagekomen in die zin dat de mededeling van het besluit telefonisch is gebeurd en pas later met een brief bevestigd.
Verweerder heeft door deze handelwijze klagers de mogelijkheid ontnomen om nog over het te nemen besluit met verweerder in gesprek te gaan.

(…) De commissie concludeert dat vanaf het begin van het traject verwachtingen van partijen over de pleegzorgbegeleiding uiteenliepen alsmede dat de consequenties van advisering en plaatsing niet voor ondertekenen van het pleegzorgcontract uitputtend zijn besproken. (…) Verweerder heeft klagers onvoldoende meegenomen in het proces. Dit getuigt volgens de commissie niet van het verlenen van verantwoorde hulp.

De commissie constateert verder dat tussen klagers en verweerder miscommunicatie is geweest omtrent het volgen van de training Pleegouderschap. Klagers waren in de veronderstelling dat zij (verder) uitstel hadden gekregen voor het volgen van de training. Gelet op de inhoud van de mail van de voogd van 8 december 2023 is deze veronderstelling terecht.

(…) De commissie vindt het onaanvaardbaar dat de kinderrechter die moest beslissen over toestemming voor plaatsing van het kind in het buitenland niet is geïnformeerd over de beslissing van verweerder om de pleegzorg te beëindigen. Een plaatsing in België is immers niet mogelijk zonder pleegzorgbegeleiding. Verweerder had hetzij inbreng hierover af moeten stemmen met de voogd (die ter zitting aanwezig zou zijn), hetzij zichzelf als belanghebbende moeten melden en ter zitting verschijnen. Dit is des te onbegrijpelijker gezien verweerder en voogd elkaar twee dagen vóór de hoorzitting bij de kinderrechter hebben gesproken over de beëindigingen van de pleegzorgbegeleiding. Het getuigt van een gebrek aan oplettendheid en zorgvuldigheid dat dit overleg niet aan de orde is gesteld bij de kinderrechter die een beslissing moest nemen over de plaatsing in België. Mogelijk had de kinderrechter een bijdrage kunnen leveren aan een oplossing voor de gerezen problemen. Zo niet, dan had de kinderrechter mogelijk een andere uitspraak gedaan. Klagers zouden niet zo pijnlijk zijn verrast door het besluit van verweerder om te stoppen met de begeleiding."

Ten aanzien van klachtonderdeel 2 overwoog de klachtencommissie als volgt:

"De commissie overweegt dat er geen zorgen waren over de veiligheid van het kind, maar dat er wel zorgen waren over de moeizame samenwerking tussen verweerder en klagers. Nu het kind in een veilig en pedagogisch verantwoord opvoedklimaat verbleef, is het voor de commissie onbegrijpelijk dat verweerder niet heeft onderzocht

of de begeleiding door een andere zorgaanbieder mogelijk was en klagers, en idealiter ook de voogd en vader, hier niet bij heeft betrokken. Verweerder had moeten beseffen dat de beslissing het contract te beëindigen vrijwel zeker zou leiden tot het besluit van de voogd het kind te herplaatsen omdat in België het hebben van pleegzorgbegeleiding een voorwaarde is om het kind bij klagers te laten blijven.

(…) De commissie oordeelt dat verweerder het gesprek met klagers over het mogelijk stoppen van de pleegzorgbegeleiding en een mogelijke oplossing had moeten aangaan. De commissie is van mening dat verweerder op dit punt geen verantwoorde hulp heeft verleend."

Tot slot overwoog de klachtencommissie ten aanzien van het derde klachtonderdeel als volgt:

"Het pleegzorgcontract bepaalt onder meer dat het belang van het kind een eenzijdige beëindiging door de pleegzorgaanbieder moet vergen. De commissie leest dit als dat er een belangenafweging plaats moet vinden waarin uiteindelijk het belang van het pleegkind doorslaggevend is. Het staat de commissie niet vrij zelf deze belangenafweging te maken, ze toetst of verweerder in redelijkheid tot de beslissing tot genoemde eenzijdige beëindiging heeft kunnen komen.

(…) De commissie vindt het, zoals eerder aangegeven, onzorgvuldig dat verweerder klagers niet heeft meegenomen over de kentering in het standpunt van verweerder over de pleegzorgbegeleiding en de eventuele gevolgen daarvan voor de plaatsing van het kind. Door het houden van een breed overleg, met voogd en idealiter ook met vader, waren klagers niet alleen eerder op de hoogte geweest van de kentering in het standpunt van verweerder (en de voogd) maar had men gezamenlijk hierop kunnen reflecteren en een oplossing zoeken voor de gerezen problemen. Klagers hadden in een dergelijk overleg de gelegenheid kunnen krijgen om het belang van het kind bij het opgroeien in hun gezin te benadrukken en hadden een plan kunnen maken om de zorgen alsnog weg te nemen of tot een alternatieve oplossing te komen. Immers het kind was goed op haar plek bij klagers. De commissie vindt dat verweerder op dit punt geen verantwoorde hulp heeft verleend."

7 Bijlage 2: Kinderrechtelijk kader

- **Inleiding**

In dit kinderrechtelijk kader wordt een toelichting gegeven op de kinderrechten uit het Kinderrechtenverdrag die van toepassing waren op de situatie van Elin.

- **Het Kinderrechtenverdrag**

Het Kinderrechtenverdrag is gemaakt door de Verenigde Naties en bestaat sinds 1989.[17] De Nederlandse regering keurde het Kinderrechtenverdrag in 1995 goed.[18] Sindsdien moet Nederland zich houden aan de kinderrechten die hierin staan. De Verenigde Naties richtten een Kinderrechtencomité op dat controleert of landen het Kinderrechtenverdrag naleven.[19] Om landen te helpen bij het goed uitvoeren van het Kinderrechtenverdrag schrijft het Kinderrechtencomité General Comments. Hierin legt het Kinderrechtencomité uit hoe één of meerdere kinderrechten uit het Kinderrechtenverdrag moeten worden begrepen.[20] Daarnaast hebben de Verenigde Naties Richtlijnen voor alternatieve zorg voor kinderen[21] opgesteld. Deze richtlijnen zijn bedoeld ter versterking van de uitvoering van de in het Kinderrechtenverdrag genoemde rechten over bescherming en welzijn van kinderen die niet door hun ouders worden verzorgd.[22]

2.1 Het belang van het kind voorop

In artikel 3 van het Kinderrechtenverdrag staat dat een organisatie[23] het belang van het kind een eerste overweging moet laten zijn als zij een beslissing neemt die het kind (of een groep kinderen) raakt.[24] Deze verplichting geldt ook voor jeugdbescherming. Om te bepalen wat in een bepaalde situatie in het belang van het kind is, kunnen verschillende kinderrechten uit het Kinderrechtenverdrag belangrijk zijn. Kinderen hebben in ieder geval het recht om hun mening te geven. Verder gaat het in de situatie van Elin om het recht op bijzondere bescherming van pleegkinderen, identiteit en familieleven. Deze kinderrechten lichten we hieronder toe.

2.2 Bijzondere bescherming van pleegkinderen

Op grond van artikel 5 van het Kinderrechtenverdrag dragen ouders de primaire verantwoordelijkheid voor de opvoeding van hun kind.[25] Kinderen mogen volgens artikel 9 van het Kinderrechtenverdrag niet van hun ouders worden gescheiden, tenzij de scheiding in het belang van het kind noodzakelijk is en volgens vastgestelde procedures gebeurt.[26] Daarnaast staat in artikel 6 van het Kinderrechtenverdrag dat ieder kind het recht heeft op leven, overleven en ontwikkeling.[27] Als kinderen niet binnen hun gezin kunnen worden opgroeien, loopt hun recht op ontwikkeling gevaar.[28] Daarom staat in artikel 20 van het Kinderrechtenverdrag dat deze kinderen recht hebben op bijzondere bescherming.[29] De overheid moet voor die kinderen een andere vorm van zorg waarborgen.[30] Bij de keuze voor de plaatsing moet rekening worden

---

[17] A/RES/44/25.
[18] *Trb.* 1990, 170.
[19] Artikel 43 van het Kinderrechtenverdrag.
[20] Zie voor een overzicht van alle General Comments die het Kinderrechtencomité heeft opgesteld: https://www.ohchr.org/en/treaty-bodies/crc/general-comments.
[21] A/RES/64/142.
[22] A/RES/64/142, par 1.
[23] Deze verplichting geldt volgens het Kinderrechtenverdrag voor openbare en particuliere instellingen voor maatschappelijk welzijn, rechterlijke instanties, bestuurlijke autoriteiten en wetgevende lichamen.
[24] Artikel 3, lid 1, van het Kinderrechtenverdrag.
[25] Artikel 5 van het Kinderrechtenverdrag.
[26] Artikel 9, lid 1, van het Kinderrechtenverdrag.
[27] Artikel 6, lid 1, van het Kinderrechtenverdrag.
[28] UN Document CRC/C/GC/7, par. 36.
[29] Artikel 20, lid 1, van het Kinderrechtenverdrag.
[30] Artikel 20, lid 2, van het Kinderrechtenverdrag.

gehouden met de wenselijkheid van continuïteit in de opvoeding van het kind en met de etnische, godsdienstige en culturele achtergrond van het kind en met zijn of haar achtergrond wat betreft de taal.[31] Daarbij heeft het kind recht op een periodieke evaluatie van alle andere omstandigheden die verband houden met zijn of haar plaatsing.[32]
Volgens de Richtlijnen voor Alternatieve zorg moet eerst worden gekeken of het kind bij familieleden kan worden ondergebracht als de ouders niet voor het kind kunnen zorgen.[33] De besluitvorming moet via een adequate procedure geschieden gebaseerd op een zeer zorgvuldige beoordeling, planning en toetsing.[34] De planning voor het bieden van zorg en stabiliteit moet in een zo vroeg mogelijk stadium geschieden, bij voorkeur voordat het kind naar de zorg gaat.[35] Het kind moet voorbereid worden op alle veranderingen in de zorgomgeving die voortvloeien uit het plannings- en toetsingsproces.[36] De periodieke evaluatie moet bij voorkeur eens in de drie maanden plaatsvinden. Het kind en alle relevante personen in het leven van het kind moeten volledig bij die evaluatie worden betrokken.[37]

2.3 Identiteit en familieleven

Op grond van artikel 8 van het Kinderrechtenverdrag hebben kinderen het recht op het behouden van hun identiteit met inbegrip van familiebetrekkingen.[38] Daarbij moet de overheid kinderen op grond van artikel 16 van het Kinderrechtenverdrag beschermen tegen willekeurige of onrechtmatige inmenging in hun privé- en familieleven.[39] Onder familieleven wordt ook de situatie verstaan dat ooms en tantes het kind hebben opgevangen binnen hun gezin als pleegouders.[40] Als de overheid het noodzakelijk vindt om een inbreuk te maken op familieleven, moet de overheid kunnen aantonen dat zij alle redelijke beschikbare alternatieve maatregelen heeft uitgeput.[41]

[31] Artikel 20, lid 3, van het Kinderrechtenverdrag.
[32] Artikel 25 van het Kinderrechtenverdrag.
[33] A/RES/64/142, par 3.
[34] A/RES/64/142, par 57.
[35] A/RES/64/142, par 61.
[36] A/RES/64/142, par 68.
[37] A/RES/64/142, par 67.
[38] Artikel 8, lid 1, van het Kinderrechtenverdrag.
[39] Artikel 16, lid 1, van het Kinderrechtenverdrag.
[40] J. Tobin, *The UN Convention on the Rights of the Child: A Commentary*, 2019, pg. 569.
[41] J. Tobin, *The UN Convention on the Rights of the Child: A Commentary*, 2019, pg. 571.

kinder
ombudsman

Dit is een publicatie van de
Kinderombudsman

Juni 2026

www.kinderombudsman.nl